IHMISEN POJAN PÄIVINÄ

KERTOMUS TULEVAISUUDESTA

KIRJOITTANUT

ERNST MODERSOHN

SUOMENNOS

HELSINKI 1944

SUOMEN LÄHETYSSEURA

I.

— Hyvästi herrat!

— Onnea matkalle, herra professori!

— Kiitos!

Juna lähtee liikkeelle. Professori Ritter vilkutti kädellään avonaisesta vaunun akkunasta laiturilla seisoville tuttavilleen, sulki akkunan ja meni boggievaunun käytävältä osastoonsa.

Siellä hän kävi paikalleen ja kiinnitti katseensa kahteen matkustajatoveriinsa.

— Herra Jumala — siinähän istuu herra Vonderburg! En ollut tuntea Teitä. Mistä tulette?

— Meillä on ollut muuan kokous Berliinissä.

— Kenellä "meillä"? Ovatko he kaikki yhtä painavia kuin Te, nauroi professori.

— Niin, Te saatatte kylläkin nauraa, vastasi suurteollisuuden edustaja. Te näette kuinka yhä ryskää ja ratisee kaikkialla. Potilaanne tulevat nyt niinkuin ennenkin. Hänellä, joka ei voi mak-

saa palkkiota, ei ole mitään asiaa professori Ritterin luo.

— Hyvin mahdollista. Ja vaikka kuinka huonosti liikeasiat näyttäisivät menevän, ei kukaan halua jättää tätä murheenlaaksoa. Jos tomumaja ei koskaan ränsistyisikään, on professori Ritterillä kuitenkin aina kunnia koettaa korjata sitä. No — sen asian hän itsekin ymmärtää.

Samalla heittäytyi puhuja uudelleen sohvalle.

Kolmas matkustajista, laiha ja pitkähkö, mutta hieman kumarainen mies, teki liikkeen, ikäänkuin aikoen ottaa osaa keskusteluun, mutta herra Vonderburg ehti ennen häntä.

— Oi, herra professori, kaikkea ette Te kuitenkaan voi. Eikö ole totta, mitä Paavali, Platon tai joku muu menneen ajan viisas on sanonut, että tietomme kuitenkin on vain puolinaista. *)

— Puolittainko? Kernaasti minun puolestani, vastasi professori, sikäli, että taas olemme tulleet askeleen eteenpäin tiedossamme. Tulen, kuten tiedätte, suuresta lääkärienkongressista. Se, jota kauan olen hiljaisuudessa ajatuksissani hautonut, on nyt varma tosiasia. Syöpä voidaan parantaa. Minä olen ensimmäinen, joka on onnistunut siinä.

---

*) Kor. 13: 12. "Nyt tunnen puolittain."

— Mitä sanotte? huudahti Vonderburg. Onko se todella mahdollista?

— Varmasti! Olen tullut huomaamaan, että troopillisissa seuduissa ei löydy syöpätautia. Kuitenkin on ihmeellistä, ajattelin, ettei siellä, missä malaaria eniten liikkuu, ole syöpää. Ja päinvastoin. Näin tulin ajatukseen, että malaarian avulla syntyy syöpä. Jo vanhastaan on tunnettua, että malaarialla on suotuisa vaikutus määrättyihin tauteihin. Miksei se myöskin voi olla hyvänä apuna syövälle?

— En tiedä, oletteko koskaan kuulleet, että moniaita kertoja on koetettu syöpää parantaa istuttamalla muita tarttuvia tauteja? Eräs lääkäri istutti esim. syöpätautiseen tuberkelibasilleja otaksuen, että molempien tautien basillit tuhoaisivat toisensa. Seuraus oli, että potilas lisäksi sai vielä keuhkotaudin.

— Sen pitää siis olla tarttuva tauti, joka parannetaan. Ja sellainen on juuri malaaria. Sillä koska koetarkastuksessa keinotekoisesti aikaansaatu malaaria voidaan parantaa sen kautta, että potilaalle annetaan kiniiniä, niin sentähden voidaan malaariaa käyttää parantamaan muita tauteja.

— Ja minun otaksumiseni katsottiin oikeaksi.

Minä otin verta malaariapotilaasta syöpäpotilaaseen ja paransin siten syöpämalaarian.

— Olen nähnyt niin usein tämän johtavan tarkoitettuihin tuloksiin, etten epäile syövän olevan tästälähin nuhaa vaarallisemman.

— Todellako? Se on kyllä suurenmoista. Mutta ihanne — — että ruiskuttaa malaariaa parantaakseen syövän!

— Eikö totta? Ei kestä kauan, ennenkuin voidaan kokonaan jättää nuo yksinkertaiset raamatulliset puheet vajavaisuudesta.

— Niinkö, Raamatussako tuo sana onkin! Ei ole siis ihme — siellä on paljon muitakin tyhmyyksiä. Otaksuin, että ne olivat jonkun Kreikan seitsemän viisaan sanat.

— Älkää eksykö, Jumala ei anna itseään pilkata, sanoi vihdoin tuo kolmas matkustaja juhlallisesti.

Vonderburg katsoi puhujaan ylenkatseellisesti.

— Minä en muista koskaan tehneeni tuttavuutta kanssanne, sanoi hän. Millä oikeudella siis sotkeudutte puheeseeni?

— Tunsin itseni pakoitetuksi lausumaan sanasen Raamatusta, jota äsken pilkkasitte. Äsken lausumanne mukaan ymmärrän, että tunnette hyvin Raamatun. Ja kuitenkin uskallatte tuomita

sen. Minä sanon Teille missä sen merkitys on — Raamatussa puhuu Jumala meille.

Ivallinen nauru tuli vastaukseksi.

— Mutta, paras herra, sanoi professori, oikeinko totta? Raamatussako Jumala puhuu? Se on todella ihmeellistä.

— Teidän naurunne ei muuta tätä tosiasiaa. Ja tiedän tulevan ajan, jolloin itse näette, että olen puhunut totta. Suokoon Jumala, ettei se olisi liian myöhäistä!

— Kovin lujaa puhetta!

— Mutta kuulkaa nyt, hyvä herra, älkää ruvetko vain soittamaan helvetinkelloa pelottaaksenne meitä. Niin pitkälle emme vielä ole tulleet. Te olette itse kuullut, mitä puhuin lääketieteen viimeisestä saavutuksesta. Minun ja kaltaisteni mielestä Raamatulla kirjallisuutena ei ole mitään arvoa.

— Uskotteko niin? Te saatatte olla kuuluisa maallisessa kutsumuksessanne, sitä en ensinkään kiellä — mutta on ollut vieläkin kuuluisampia tiedemiehiä, jotka ovat olleet uskovaisia. Minun ei tarvitse mainita heidän nimiään — Te tiedätte ne. Katoamattomat — anteeksi herrat — ovat Raamatun sanat: ”Tyhmä sanoo sydämessään: Ei Jumalaa olekaan.”

— Tässä tapauksessa Raamattu ei ole kovin kohtelias, tokaisi professori, ja jos Jumala siinä puhuu meille, niinkuin Te sanotte, niin ei hänkään näytä paljon välittävän kohteliaisuudesta.

— Kohteliasta se ei kylläkään ole, mutta silti puhdasta totuutta.

— Ei, kuulkaa nyt, alkoi suurteollisuuden edustaja, tämä menee liian pitkälle. Ajatelkaa, mitä olette ruvennut puhumaan.

— Pyydän, ettette olisi niin kiivas, jatkoi Jeesuksen hiljainen opetuslapsi. Teen sen huomion, ettei teillä ole hyvä omatunto. Te ahdistatte Jumalaa ja hänen sanaansa. Jos keisarimme nimi tulisi noin häväistyksi, ette varmaankaan pitäisi sitä hyvänä, vai kuinka? Kun te nyt häpäisette minun herrani ja kuninkaani nimeä, voisinko vaieta? Kuninkaani, joka on ostanut minut verellään ja tehnyt minut onnelliseksi, ja kerran hän on tekevä minut autuaaksi. ”Joka minut kieltää ihmisten edessä”, sanoo Jeesus, ”hänet minäkin kiellän taivaallisen isäni edessä. Mutta joka minut tunnustaa ihmisten edessä, hänet minäkin tunnustan taivaallisen isäni edessä.”

Tähän pysähtyi puhuja ajatellen, että he vastaisivat jotakin. Vastausta ei tullut. Hän nousi ja asettui molempien herrojen eteen.

— Herrat, sanoi hän, en tiedä, onko joku ennen minua todistanut teille, että Jeesuksen kanssa on hyvä olla ja että ainoastaan hänessä on todellinen rauha ja sielun lepo. Kuoleman tullen, tai oikeastaan Herran tullessa, ei tiede eikä rahat voi lohduttaa teitä. Silloin hyödyttäisi teitä ainoastaan se, että olisitte pestyjä Karitsan veressä. Oi, herrat, ajatelkaa toki, että Jeesus on maksanut velan teidänkin puolestanne, ja kuitenkin te halveksitte tätä kallista verta. Pyydän, älkää enää niin tehkö! Meillä on niin suuri ja ihmeellinen Vapahtaja.

Samalla meni hän osastosta käytävälle.

Hetken vallitsi hiljaisuus. Näytti siltä, että professori rupesi ajattelemaan, mutta hänen matkatoverinsa puisteli itseään kuin vedestä nouseva koira.

— Sepä oli saarna! Koko tuo puolue taitaa viedä h — — — iin!

Hän ei lopettanut ajatustaan, sillä veturi vihelsi samassa niin omituisesti, kuin olisi kysymys onnettomuudesta tai sellaisen lähestymisestä.

Jarrut toimivat, juna seisahtui hiljaa.

— Emme varmaankaan ole vielä perillä, sanoi professori ja pisti päänsä ulos akkunasta.

— Ei, me olemme linjalla.

— Kuinka tämä on mahdollista? huusi herra

Vonderburg ulos pimeyteen. Miksi seistään tässä?

Toisen osaston akkuna avattiin ja samanlaisia kysymyksiä kuului. Kauempana veturin vieressä näkyi lyhtyjä, ikäänkuin olisi etsitty jotakin.

Professori Ritter veti kellonsa.

— Kaksi minuuttia yli kahdentoista, sanoi hän. Eikö linja ole selvä?

— Niin, linjassa ei ole vikaa. Kenties on jotakin tapahtunut veturille. Kuulkaa, junailija!

Mutta kukaan ei välittänyt hänestä, ei edes silloinkaan, kun hän antoi kuulua kirouksia.

— Varokaa! sanoi professori, muuten tuo tuntematon suuruus alkaa uudelleen saarnata.

— Näyttää kuin hän olisi jo kääntänyt teidät. Se ilahduttaa varmaan professorinrouvaa — hän on myös tuollaisia.

— Herra Vonderburg, pyydän, antakaa vaimoni olla. Vaikka en hyväksykään hänen mielipiteitään, kunnioitan häntä kuitenkin siksi paljon, että en toivo hänen tulevan huomautusten esineeksi.

Herra Vonderburg pisti taas päänsä ulos akkunasta ja huusi junailijaa.

Näkyi vieläkin useita lyhtyjä junan sivussa. Mutta ei näytty niillä enää mitään etsittävän.

— Mitä oikein on tapahtunut? Miksi seistään tässä?

— Veturinkuljettaja on hävinnyt.

— Mitä? Hävinnyt? Hän on ollut ehkä juopuneena ja pudonnut junasta. Varmaan hän makaa jossakin ratavallilla.

— Hänkö juopuneena? Se on mahdotonta. Hän kuului, kuten muistelen, pelastusarmeijaan. Lämmittäjä sanoo, että hän ilman muuta hävisi. Olemme hakeneet häntä kaikkialta, mutta emme ole löytäneet.

— Kadonnut, sanotte! Eikö paremmin, että hän on mennyt taivaaseen, pilkkasi Vonderburg.

Äkkiä kuului huudahdus etäisemmästä osastosta. Junailija riensi sinne.

— Missä on tyttäreni? Lapseni on poissa! Frida! Frida!

— Oliko akkuna auki! kysyi joku.

— Ei suinkaan! Se oli huolellisesti suljettuna. Ja taas kuului sydäntäsärkevä huuto: ”Frida.”

— Mutta teidän on täytynyt huomata miten lapsi katosi.

— Ei, sehän on juuri vaikein asia — — —. Olen nukkunut hiukan — — — kerran havahduin, kun juna pysähtyi. Silloin tyttö ei ollut osastossa. Ajattelin hänen menneen käytävälle katselemaan akkunasta. Etsin ja etsin, mutta en mistään löytänyt — — — Frida, Frida!

— Merkillinen historia, sanoi professori matkatoverilleen. Veturinkuljettaja poissa ja lapsi poissa. Kaiken lisäksi saattaa tuntematon suuruuskin olla poissa.

— Se ei olisi onnettomuus, mutisi Vonderburg.

Professori meni käytävälle. Pitkää ja laihaa miestä ei näkynyt. Hän katsoi jokaiseen osastoon. Etsimäänsä ei löytänyt.

Tuntui, kuin jääkylmä käsi olisi kietoutunut professorin sydämen ympäri. Hän horjahti ja otti kiinni seinästä.

— Mitä tämä merkitsee, sanoi hän itsekseen. Aivan kuin huomaamatta veti hän taas kellonsa. Kauan tuijotti hän siihen näkemättä paljonko se oli, sillä ajatuksensa risteilivät sinne ja tänne. Lopuksi hän pani kellon taskuunsa tietämättä paljonko se oli.

— Minulle aivan yhdentekevää, huusi Vonderburg ja kääntyi kiroten akkunaan. Täytyykö tässä seistä koko yö huusi hän ulos.

— Pian lähdemme eteenpäin. Jumala, ihmeellinen yö!

— Täällä kaivataan myös erästä henkilöä, huusi Vonderburg.

— Mitä? Sielläkö myös? Herra Jumala, mitä tämä merkitsee?

— Muuan herra, joka ennen katoamistaan piti meille lainsaarnan.

Junailija teki ristinmerkin ja mumisi Ave Mariaa — — — "kuoleman hetkellä, amen!" lopetti hän.

Vonderburg nauroi.

— Te käytte ehkä myös pelastusarmeijassa! Nyt varmaan kaikki kääntyvät. Te myöskin, herra professori, vai kuinka?

— Lakatkaa pilkkaamasta, vastasi tämä.

— Olkaa hyviä ja menkää paikoillenne, sanoi sisäänastuva junailija. Silmänräpäyksessä lähdetään.

Jonkun osaston ovi avautui. Veturi vihelsi. Ja hitaasti alkoi juna liikkua.

Professori Ritter istui osastossa silmät suljettuina. Mutta sormien hermostuneista liikkeistä huomasi, ettei hän nukkunut. Hän tahtoi olla rauhassa.

Mitä tämä merkitsi? Tämä salaperäinen, selittämätön katoaminen — kuinka se voidaan selittää? Olivatko hänen vaimonsa ja tyttärensä oikeassa?

Hän ei voinut sanoa, ettei kukaan ollut puhunut hänelle, kuinka hyvä on olla Jeesuksen oma. Kuin-

ka usein olikaan hänen vaimonsa kyynelin tästä puhunut? Mutta silloin oli hän hiljaa työntänyt hänet luotaan ja sanonut: "Rakas ystävä — minun täytyy nyt työskennellä. Minulla ei ole aikaa sellaiseen."

"Suokoon Jumala, ettette liian myöhään huomaisi minun puhuneen totta." Näin oli tuntematon mies sanonut. Kuka hän lienee ollut?

Professori avasi silmänsä. Paikka oli tyhjä ja mies kadonnut. Mihin? Mitä hän sanoikaan viimeksi? "Meillä on ihmeellinen Vapahtaja". Ja niin onnelliselta hän näytti sanoessaan näin. Silmät loistivat, ja kasvonsa säteilivät.

Mikä ihmeellinen haaveilija!

Mutta hänen vaimonsa — eikö hän ollut ajatteleva vaimo, hyvä puoliso, rakastava äiti? Hänen täytyy tunnustaa, ettei haaveilu ollut häneen ensinkään vaikuttanut. Päinvastoin. Koko heidän avioliittonsa aikana ei varjoakaan ollut koskaan ollut heidän välillään.

Voiko sitten Jeesus antaa sellaisen rauhan sydämeen? Hänenkin omaan sydämeensä? Hänen suuri keksintönsä tuntui äkkiä arvottomalta. Ijäisyys oli liikuttanut häntä — — —.

Juna porhalsi asemalle.

Innostuksissaan seisoi ihmisiä siellä ja täällä.

Asemapäällikkö ja junailija tulivat heti professori Ritterin luo.

— Täältä puuttuu myös yksi matkustaja.

— Niinkö?

— Oletteko ystävällinen ja annatte joitakin selityksiä hänen katoamiseensa? Ihmeellinen historia! Sähkölennätintoimistossa kaivataan myös yhtä virkailijaa.

— Mitä sanotte? Paljonko kello oli, kun tuo huomattiin?

— Täsmälleen kaksitoista.

— Samoin junassa.

— Hän oli aina intoilija. Hän tahtoi käännyttää kaikki ihmiset.

— Samantapainen oli matkatoverimme, sanoi herra Vonderburg.

Juuri, kun tuo onneton äiti, joka äkkiä oli kadottanut lapsensa, astui junasta, lähtivät professori Ritter ja Vonderburg eteenpäin. Ulkokäytävällä professori Ritter hyvästeli suurteollisuuden edustajaa ja lähti kiivaasti jatkamaan matkaansa.

Vonderburg seisoi ja katseli hänen jälkeensä.

— Eivät hänenkään asiansa taida olla hyvin, sanoi hän itsekseen, kutsui ajurin, ilmoitti kadun ja numeron. Ajuri löi piiskalla hevosta, joka hitaasti lähti liikkeelle.

II.

Professori Ritter aukaisi talonsa ulko-oven ja nousi eteiseen. Nyt hän saa pian kuulla salin oven avautuvan ja vaimonsa tulevan lausumaan hänet tervetulleeksi kotia, niinkuin tapansa aina oli, kun hän myöhään tuli matkoilta tai sairaskäynneiltä.

Mutta — salin ovi ei auennut. Kaikkialla oli hiljaista. Professori riisuu kiireesti päällystakin yltään. Se, ettei vaimonsa tule häntä vastaan, tekee hänet levottomaksi.

Hän menee saliin, jossa lamppu vielä palaa. Lampun verho himmentää valon ja kohdistaa sen paikkaan, jossa vaimonsa avattu Raamattu ja tyttärensä käsityö ovat.

Mutta huone on tyhjä. Mitä tämä merkinnee? Olisiko Edithille tapahtunut jotakin? Näyttää kuin äitinsä olisi aivan äsken noussut ja jättänyt huoneen hetkeksi.

Professori Ritter ravistaa päätään. Ihmeelli-

nen pelon tunne on vallannut hänet. Hän tahtoo huutaa vaimoaan ja tytärtään nimeltään, mutta kurkkunsa on kuin kuristettu. Kylmä hiki helmeili hänen otsallaan.

Nopein askelin astuu hän portaita makuuhuoneeseen.

— Oletko täällä, Martta? kysyy hän särkyneellä äänellä.

Ei vastausta.

Hän sytyttää lampun. Sängyt ovat tyhjät ja koskemattomat. Hän panee käden otsalleen.

— Mitä tämä on?

Sitten huutaa hän korkealla äänellä hiljaisessa huoneessa:

— Martta, Martta! Äänensä on käheä kurkkuääni, joten hän pelkää sitä. Ääneti astuu hän ullakkoportaille ja koputtaa seuraneidin huoneen ovelle.

Hetken kuluttua vastataan sieltä väsyneesti:

— Kuka siellä?

— Sofia, missä on profesorinrouva?

— Professorinrouvako? Salissa tietysti — odottamassa professoria.

— Ja missä on Edith — neiti?

— Professorinrouvan luona. He istuivat yhdes-

sä alhaalla, kun menin sänkyyn. Nuoriherra meni ulos illallisen jälkeen. Hän meni klubille, kuulin.

— Sofia. Professorinrouva ei ole huoneessa eikä liioin neiti. On varmaan tapahtunut onnettomuus. Toisin ei asiaa voi selittää. Nouse heti ja tule alas.

— Onnettomuus — — —! Jumala taivaassa —!

— Hiljaa! sanoi professori, kuulen ala-oven avautuvan. He ovat varmaan tulossa.

Miehen ääni hyräilee valssin säveltä.

— Se on Verner! !

Voihan hänen kanssaan kuitenkin jakaa tuskansa, vaikkei hän paljon pojastaan pitänyt. Hän elää vain intohimojaan varten ja tuhlailee isän rahoja.

— Hyvää iltaa, isä. Isän katseessa on jotakin, joka raitistaa pojan. — Oletko jälleen kotona?

— Verner, missä on äitisi?

— Missäkö hän on? Kuinka minä sen tietäisin? Kuten näet, tulen nyt juuri kotia. Oli myöhä, kun erosimme.

— Verner, äitisi on kadonnut ja Edith myös.

— Kadonnut? Sinä lasket leikkiä, isä.

— Näytänkö siltä kuin laskisin leikkiä?

Poika katsoo isänsä kauhistuneita kasvoja.

— Ei, sanoo hän konemaisesti. — Sinä et näytä leikkisältä.

Isä kääntyy poispäin. Hän menee naulakon luo.

— Heidän päällysvaatteensa ovat täällä, kuiskasi hän. — Päällystakit ja hatut, ei mitään puutu. He eivät siis ole menneet ulos.

Hän vaipui ajatuksiinsa.

— Minnehän he lienevät menneet? Ja kuitenkin eivätköhän he liene räätälinvaimon sairasvuoteen ääressä ullakkokerroksessa. Kenties hänen loppunsa on lähellä, niin etteivät he saata tulla sieltä. Niin täytyy asiain olla.

Hän rientää ovella pojan ohi, joka pitää sammunutta sikaria sormiensa välissä ja on unohtanut riisua päällystakkinsa. Hattukin on hänellä päässä.

— Jumala olkoon kiitetty, pääsi professorilta helpotuksen huokaus. — Tuolla ylhäällä he ovat. Siellä loistaa vielä valo.

Hän soittaa.

Akkuna avataan ylhäällä ja ääni kysyy:

— Kuka siellä?

— Se olen minä — professori Ritter! Haluaisin vain tietää, onko vaimoni siellä.

— Ei, mutta kyllä hän oli täällä iltapäivällä.

— Eikä tyttärenikään taida olla siellä?

— Ei, neiti kävi täällä eilen!

— Siis ei kumpikaan heistä ole luonanne nyt.

— Ei.

— Hyvää yötä, mestari!

— Hyvää yötä, herra professori!

Hän menee jälleen omaan huoneeseensa. Eteisessä tulee häntä vastaan seuraneiti. Hän näyttää pukeutuneen hätäisesti.

— Eikö professorinrouva ole vielä palannut?

— Ei hän, eikä neiti.

— Kun nuori herra kahdeksan jälestä meni ulos, menivät professorinrouva ja Edith-neiti pastori Villman'in raamattutuntiin. Ennen kymmentä he palasivat kotia, ja silloin sanoin hyvääyötä. He istuivat silloin salissa pöydän ääressä. Professorinrouva luki Raamattua ja Edith-neiti teki käsityötä.

Hänen puhuessaan menivät isä, poika ja palvelijatar ruokasaliin.

— Täällä on Raamattu vielä paikallaan. Täällä on myöskin neidin käsityö, huusi Sofia. Jumala taivaassa, professori, mitä tämä merkitsee?

— Hiljaa, hiljaa? Kyllä tämä selviää.

Mutta äänestä huomasi, ettei hänellä ollut suuria toiveita.

Hän menee pöydän luo ja pysähtyy vaimonsa nojatuolin luo. Avatun Raamatun vieressä oli pieni kynä, jolla hän teki muistiinpanoja.

Avatulla sivulla oli myöskin kynä erään säkeen kohdalla ja päivämäärä. Säe oli alleviivattu. Professori luki sen:

"Sitten me, jotka olemme jälellä, temmataan yhdessä heidän kanssaan Herraa vastaan pilviin, ja niin saamme aina olla hänen kanssaan."

Silloin valkenee professorin ajatuksissa, on kuin salama olisi valaissut pimeyden.

— Poisotetut! mutisee hän. Sitten lyyhistyy hän lattialle vaimonsa tuolin viereen.

III.

Ruokasalin kello löi puoli kaksi.

Professori Ritter, joka oli istuutunut sohvan nurkkaan ja katsellut ympärilleen, nousi.

— Verner!

Poika oli heittäytynyt lepotuoliin, mutta ei nukkunut. Hänkin oli tänä yönä alkanut ajatella vakavia asioita.

— Verner, alkoi professori, näin ei saa jatkua. Sinun täytyy tehdä parannus elämässäsi, ja heti.

Vastustava ilme laskeutui pojan kasvoille.

— Pyydän sinua, älä aloita taas siveyssaarnaasi! Minuun nähden se on turhaa vaivaa.

Isä huokasi.

— Verner, jatkoi hän, sinä elät synnissä ja pahuudessa. Niin ei saa jatkua. Jumala asettaa sinut kerran tilinteolle.

Pilkallinen ivanauru tuli vastaukseksi.

— Anteeksi, isä, mutta on hauska kuulla sinua! Haha! On todella koomillista!

— Ja kuinka niin?

Poika ojensi itsensä, ja mitä kauemmin hän puhui, sitä enemmän tuli elämää hänen lamautuneeseen olentoonsa, sitä enemmän tulta hänen elottomiin silmiinsä.

— Sinä kysyt, minkätähden, ja minä vastaan kysymykseesi. Etkö sinä itse, isä, opettanut minulle, että usko on itsepetosta? Etkö juuri sinä opettanut minulle, että uskonto sopii vain kansanihmisille, muttei herrasihmisille? Etkö sinä aina nauranut ja ivannut äidin lukemista ja rukoilemista? Etkö juuri sinä ryöstänyt minulta lapsenuskoni? Kun luin pastori Berghausenin edessä ja koetin ruveta elämään uutta elämää Jumalan kanssa, kuka silloin antoi minulle muuta lukemista pastorin vaikutuksen vastapainoksi? Sinä voit olla tyytyväinen, isä, sillä olet onnistunut. Olin vastaanottavainen oppilas. Jo kauan sitten luovuin kaikesta, jota kutsutaan uskoksi. Siitä ei ole enää mitään jälellä. Sinä teit tehtäväsi perusteellisesti, sen sinä teit! Mutta paremmaksi en minä tullut opetuksesi kautta, enkä onnellisemmaksikaan. Olen nauttinut elämästä ja olen kyllästynyt koko maailmaan. Kaikki on minusta tur-

haa ja tyhjää. Ja nyt koetat minuun taas vaikuttaa — alat saarnata siveysoppia!

Isä oli istunut molemmat kädet kasvoilla ja hengittänyt raskaasti. Sormien välistä tippuivat kyyneleet.

Professori itkee.

Poika on noussut. Toinen käsi huolettomasti takintaskussa hän seisoo kumartuneen isän edessä. Hän on nyt syyttäjänä.

— Ja jos äiti ja Edith ovat nyt lähteneet, on se sinun syysi. Ja jos minä, niinkuin äiti on usein sanonut, tulen kadotetuksi, on sekin sinun syysi. Jos helvetti on olemassa, niin se on sellaisille kuin sinä ja minä, ja minä olen helvetissä sanova: se on sinun syysi.

Sitten lähti hän ja sulki oven jälkeensä. Mutta isän pää painui raskaana pöydälle ja koko hänen ruumiinsa vapisi kouristuksen tapaisten nyyhkytyksien takia. On tavatonta, kun mies itkee.

Hän otti sohvalta pieluksen ja pani sen kasvoilleen kätkeäkseen itkunsa äänen. Mutta mitä enemmän hän koetti salata sitä, sitä voimakkaammaksi itku tuli.

Yksi ajatus poltti hänen sydäntään, kauhea ajatus: "Hän puhui totta. Hän on kadotettu — ja se on minun syyni!"

Vihdoinkin asettuu kouristuksentapainen itku. Vahva mies oli aivan uupunut. Hänen voimansa ja tarmonsa näyttää kokonaan hävinneen. Pojan syytökset ovat hänet kokonaan murtaneet. Mutta nyt vaipuu hän polvilleen. Hän tahtoo rukoilla. Mutta voihkina tulee hänen rinnastaan. Paljon aikaa siitä, kun hän on viimeksi rukoillut. Mitä hän sanoisi? Hän ristii kätensä ja painaa kyyneleiset silmänsä niitä vasten.

Mutta senkin Jumala ymmärtää. Hän tietää, mitä murtunut mies tahtoo. — —

Professori tulee rauhallisemmaksi. Elämänsä kulkee editseen. Hän katselee sitä nyt toisin kuin ennen. Hän näkee tuon kauniin vapunpäivän, jolloin hän maaseutumatkalla kysyi vaimoltaan, tahtoiko tämä tulla hänen omakseen. Hän vastasi silloin:

— Herra tohtori, tahtoisin, jos voisin.

— Ja miksi te ette voi neiti Martha?

— Te ette ole uskovainen.

Tämä oli liikuttanut häntä sanomattomasti, kun nuori tyttö niin rehellisesti oli sanonut tämän hänelle ja niin suoraan oli katsonut hänen silmiinsä. Hänen täytyi voittaa.

— Jos ei ole mitään muuta — — —, vastasi

hän, Teidän koulussanne minä varmasti tulen sellaiseksi.

— Uskotteko niin? sanoi neiti pitkittäen, mutta minä en tiedä herra tohtori — — —. Sillä jos ette kuitenkaan oppisi uskomaan, tulisin kovin onnettomaksi, vaikka rakastan teitä.

— Te rakastatte minua, Martha? Kaikki on siis selvää. Sitten tulee uskokin ajan mukana.

Hän aikoi vetää hänet luokseen, mutta hän vastusti.

— Ei, herra tohtori! Näettekö — — — jos minä haluaisin mennä kuulemaan Jumalan sanaa, jota rakastan enemmän kuin mitään muuta, niin te saattaisitte paheksua sitä.

— Miksikä? Minä lupaan — — —.

— Ja jos pyytäisin teitä tulemaan mukaan — — —?

— Senkin lupaan.

Useampia ehtoja hän ei asettanut, ja hän tukki hänen suunsa suudelmalla. Hänen rakastava sydämensä luotti hänen lupaukseensa.

Ja kuinka hän oli pitänyt ne? Niin, hän oli antanut hänen mennä, koska hän tahtoi, kirkkoon tai johonkin kokoukseen. Mutta aina oli se tapahtunut vastenmielisesti. Kuinka usein olisikaan ollut kiistaa heidän välillään, ellei hän olisi hiljaa

uudelleen ottanut päältään päälystakin ja hatun ja jäänyt kotia. Mutta ei hän koskaan kuitenkaan istunut hyvällä mielin lempeän ja hiljaisen vaimonsa kanssa, vaan istui mieluummin työhuoneessaan. Mutta tämän ajatuksen kiusaamana: tämä taitaa olla marttyyriutta hänelle.

Alussa oli vaimonsa pyytänyt häntä tulemaan mukaan. Mutta aina hänellä oli esteet. Myöhemmin hän vastasi tylyydellä hänen pyyntöihinsä, ja hän lopetti kokonaan pyyntönsä.

Enemmän ja enemmän kääntyi vaimonsa Edithin puoleen, joka aikaisin näytti olevan vastaanottavainen hengellisille asioille. Hän ei ollut koskaan uskaltanut vastustaa heidän uskoaan, ettei ryöstäisi äidiltä tätä tukea.

Mutta kun oli kysymys pojasta, teki hän sen. Hän ei saisi kasvaa rukouskokouksia varten.

Ja minkälaiseksi oli poika tullut?

Uudelleen painosti professori: "Ja se on minun vikani!"

Oi, mitä äitiraukka olikaan saanut kärsiä nähdessään mille tielle poikansa luisui. Kenties kärsivä ilme hänen suunsa ympärillä oli johtunut juuri tästä? Olivatko hänen hiuksensa siksi liian aikaisin harmaantuneet?

Hän ajatteli. Kuinka usein tullessaan odotta-

matta vaimonsa luo hän oli tavannut hänet polvillaan. Silloin oli hän varmaan rukoillut hänenkin puolestaan, joka oli katkeroittanut hänen elämänsä ja estänyt hänen olemasta onnellinen.

— Oi — oi!

Ja nyt on mies yksin! Aivan yksin ja hyljättynä! Uskollinen puolisonsa ei ole enää vierellään. Katumus tulee liian myöhään. Nyt voi hän sanoa: ”Oi, että olisin menetellyt toisin!” Mutta nyt ei hän kuule häntä. Hän on mennyt kotia.

Eikä tytärtäkään löydy! Ainoastaan poika, tuhlaaja-poika! Minun syyni — minun syyni!

Lamppu palaa loppuun, ja huoneeseen tulee pimeä, mutta onneton mies ei huomaa sitä. Hän elää vain menneissä.

Mutta nyt tulee hänen sydämensä syvyydestä rukous. Uudelleen sulaa ääni kyyneleihin.

— Jumala, sinä vaimoni Jumala ja tyttäreni Jumala ja Vapahtaja, tule minunkin omakseni! Löytyykö minullekin anteeksiantamus? Jumala, Vapahtajani, minä olen tehnyt syntiä Verneriä ja Marthaa vastaan.

Ja kyyneleet vuotivat vielä vuolaammin, kun hän ajatteli syyllisyyttään vaimoraukkaansa kohtaan. Mutta kyyneleet lieventävät hänen tuskaansa. Sellaisia kyyneliä Vapahtaja rakastaa.

Sen, minkä niin monet olivat ennen häntä kokeneet, sai professori Ritter kokea sinä yönä. "Joka luokseni tulee, häntä en heitä ulos."

Aamu sarastaa ja lamppu sammuu. Professori Ritter nousee polviltaan. Vavistus kulkee hänen lävitseen. Jäsenensä tuntuvat kangistuneen. Mutta pyhä ilo täyttää hänen sydämensä — ilo siitä, että nimensä oli kirjoitettuna taivaassa.

Hän etsii poikansa. Tämä nukkuu huoneessa vaatteet yllä. Ohimennessään katsoo isä kuvastimeen. Tänä yhtenä yönä olivat hänen hiuksensa tulleet lumivalkeiksi.

IV.

Sofia huudahti, kun professori tuli keittiöön.

— Professori on aivan valkoinen! Herra Jumala taivaassa, mitä tämä merkitsee?

— Sofia, älä turhaan lausu Jumalan nimeä, sillä hän ei jätä rankaisematta sitä, joka turhaan lausuu hänen nimensä. Sofia, minä en ole ollut sinulle sellainen, kuin olisi tullut olla, enkä ole ollut sinulle hyvänä esimerkkinä. Mutta Jumala on antanut minulle anteeksi — voitko sinä sen tehdä?

— Jumala taivaassa — oi, tämä ei ole aivan oikein — mutta tämä on liian paljon yhdellä kertaa! Minäkö antaisin professorille anteeksi, joka aina on ollut niin hyvä minulle?

Sitten pyyhki hän esiliinalla silmiään, joista vierähti pari suurta kyyneltä.

— Niin, siis kaikki on hyvin meidän välillämme, Sofia. Keitä nyt minulle kuppi kahvia, sitten täytyy minun lähteä ulos. Minun täytyy puhua jonkun kanssa, muuten rintani pakahtuu — —.”

— Ja professorinrouva on todella poissa?

— Hän on Jumalan luona, vastasi professori pitkään ja painolla. Oi, että mekin, Sofia, olisimme siellä! Kuinka paljoa parempi olisikaan ollut minulle, jos olisin kulkenut oikeata tietä rakkaan vaimoni kanssa — nyt saan sen vaeltaa yksin. Mutta hänen reunamuistutuksilla varustettu Raamattunsa on minulle suureksi avuksi.

Kun Sofia toi kahvitarjottimen, professori loi katseensa tulijaan ja sanoi:

En koskaan ole ollut pappina huoneessani, niinkuin minun olisi tullut olla, mutta ei vielä ole liian myöhäistä alkaa. Istuudu!

Sofia ei tietänyt mitä ajatella tai sanoa, kun professori, joka tähän asti oli vain nauranut, kun näki vaimonsa lukevan Raamattua, nyt itse otti saman kirjan, jonka värsyjä oli alleviivattu mustalla, punasella tai sinisellä, ja alkoi lukea siitä. Hänen äänensä oli levollinen ja selvä, väliin hieman värisevä, kun koetti salata liikutusta.

"Mutta minä en tahdo jättää teitä, veljet, tietämättömyyteen niistä, jotka nukkuneet ovat, ettette murehtisi niinkuin muut, joilla ei ole toivoa. Sillä jos uskomme, että Jeesus on kuollut ja noussut ylös — —."

— Niin, tämän hän on tehnyt, Sofia. Hän kuoli

meidän tähtemme ja syntiemme tähden. Oi, että sinäkin uskoisit hänen antaneen henkensä sinun tähtesi. Ja hän on ylösnoussut — meillä on elävä Vapahtaja. Minäkään en ole tätä uskonut, mutta nyt olen oppinut tuntemaan hänet. Kuinka meille kävisikään, ellei meillä olisi elävä Vapahtaja?

”Sillä jos uskomme, että Jeesus on kuollut ja noussut ylös, niin samoin on Jumala Jeesuksen kautta myös tuova poisnukkuneet esille yhdessä hänen kanssaan. Sillä sen sanomme teille Herran sanana, että me, jotka olemme elossa, jotka jäämme tänne Herran tulemukseen, emme suinkaan ehdi ennenkuin ne, jotka ovat nukkuneet.”

— En vielä voi ymmärtää ja selittää tätä kaikkea. Mutta tässä on alleviivaus: ”Jotka olemme elossa ja jäämme tänne!”

”Sitten me, jotka olemme elossa, jotka olemme jääneet tänne, temmataan yhdessä heidän kanssaan pilvien päällä Herraa vastaan yläilmoihin — — —.”

Tässä hän pysähtyi taistellakseen kyyneleitään vastaan. Sitten jatkoi hän: ”ja niin saamme olla aina Herran kanssa”. Oi, olla Herran luona aina! ”Niin lohduttakaa siis toisianne näillä sanoilla.”

Hän nousi.

— Nyt rukoilemme.

Hän polvistui. Ja samassa polvistui palvelijatarkin kyynelien vuotaessa.

Nyt seurasi sydämellinen kiitosrukous Jumalalle, joka oli luoksensa ottanut molemmat uskolliset sielut. Sitten kiitti hän siitä, että itse oli tullut temmatuksi kuin kekäle tulesta, ja rukoili myös, että Jumala armahtaisi hänen poikaansa sekä antaisi Sofialle rauhan.

Sofia oli liikutettu sydänjuuria myöten. Hän ojensi professorille kätensä ja sanoi:

— Minäkin tahdon tulla pelastetuksi.

— Jumala siunatkoon sinua ja antakoon armoa, ei ainoastaan tahtomaan, vaan myös seuraamaan päätöstä. Oi, että sielusi kokonaan kääntyisi Herran puoleen. Koko elämäni olen tuhlannut, mutta jälelläoleva on Herran. Kenties hän suuressa armossaan ottaa sen vastaan.

Sitten istuutui hän ja joi kupillisen kahvia.

Tuskin hän oli vienyt kupin huulilleen, kun sähkökello soi. Sofia meni avaamaan.

— Voisiko herra professori tulla heti Krügerinkadulle — joku on aukaissut valtimonsa, mutta on mahdollisesti pelastettavissa.

Ritter hypähti pystyyn, meni työvälineiden luo, otti hatun ja seurasi kahta naista, jotka olivat tulleet häntä hakemaan.

Krügerinkatu ei ollut kaukana. Näky, joka hänet kohtasi itsemurhaajan asunnossa, olisi saanut jonkun toisen ymmälle. Mutta professori oli tottunut sellaisiin näkyihin.

Ensimmäinen silmäys vakuutti hänelle, että apu oli myöhäistä.

— Miksi hän teki tämän? kysyi hän toiselta naisista, joka vaikeroiden seisoi hänen vierellään.

— Oi, herra tohtori — yöllä alkoi hän äkkiä huutaa ja vaikeroida. Hän on viime aikoina vähä väliä juopotellut, ja eilen hän oli ottanut taas ryypyn. Myöhään illalla hän tuli juopuneena kotia. Kun kuulimme hänen huutavan, tulimme juosten sisälle, silloin hän istui sängyssä katsellen akkunaan. Kysyimme häneltä hänen tilaansa, ja hän rupesi vaikeroimaan: ”Syy on minun, syy on minun!” Hänen vaimonsa oli äkkiä kadonnut, ja hän ei tietänyt mikä hänelle oli tullut. Hän vain jatkoi huutamistaan: ”Syy on minun, syy on minun!” Jonkun ajan kuluttua hän rauhottui vähän, ja me ajattelimme hänen selviävän. Mutta heti aamulla kuuli rouva N. kummallista korisemista, ja kun tulimme sisälle, ui hän veressään.

Professori Ritter sulki silmänsä.

— Armollinen Jumala, ajatteli hän, näin olisi

voinut käydä minullekin, ellei armosi olisi varjellut minua ja kätesi auttanut! Mikä loppu!

Sitten kysyi hän:

— Kävikö vaimo hartauskokouksissa?

— Kyllä — juuri sentähden miehensä oli hänelle usein vihainen.

— Sitten sanon teille missä hän nyt on. Hän on Herran Jeesuksen luona. Kello kaksitoista yöllä nouti Vapahtaja kaikki uskollisensa taivaaseen. Ja me olemme jääneet.

Sitten jätti hän huoneen.

Talon edustalle pysähtyi hän hetkeksi aivan kuin miettiäkseen, minne olisi lähdettävä.

Siten kääntyi hän kulmaukseen. Hän aikoi pastori Villmann'in luo, jossa vaimonsa ja tyttärensä edellisenä iltana olivat olleet raamattu-tunnilla. Illalla? Oliko se niin äsken? Professorista tuntui kuin siitä olisi kulunut jo pitkä aika. Kuinka paljon olikaan hän kokenut ja kärsinyt eilen illasta lähtien!

Hän heräsi ajatuksistaan ihmeelliseen liikenteeseen kadulla. Siellä ja täällä seisoo kadunkulmissa joukkueita, jotka pohtivat yön ihmeellisiä tapahtumia. Työmiehet, jotka olivat menneet tehtaaseen, palasivat kiroten takaisin. Heillä oli vapaata, sillä tehdas seisoi. Puuttui johtava henkilö,

jossakin koneenkäyttäjä, toisessa paikassa johtaja, jossakin työmies — lyhyesti, löytyi monta aukkoa, jotka täytyi täyttää. Ja puuttuvat henkilöt olivat parhaita, raittiita, työkykyisiä ja hiljaisia miehiä.

Työttömäin joukot menevät joukottain kapakoihin haihduttaakseen oluella ja viinalla suuttumuksensa ”pyhiin”, jotka olivat tämän juonen keksineet.

Kapakoitsijoilla oli touhua. He rientävät sinne ja tänne. Pitkään aikaan heillä ei ole ollut sellaista päivää.

Professori Ritter seisoo Villmann'in talon edustalla ja soittaa ovikelloa. Palvelijatar avaa oven.

— Saisiko jo tavata pastori Villmann'ia?

— Herrasväki ei ole vielä noussut, mutta he voivat tulla millä hetkellä tahansa. Kenen saan ilmoittaa etsivän?

Professori sanoi nimensä.

— He ovat siis jääneet, ajattelee hän samalla, kun tyttö sulkee oven. Olisi luullut heidänkin tulleen ylösotetuiksi. Niin, niin!

Hän istuutuu ja alkaa katsella ”Raamatullisia kuvia”.

Samassa avautuu ovi kiivaasti.

— Herra professori — herrasväki ei ole täällä!

Olen koputtanut useita kertoja, mutta en saa vastausta. Sitten avasin makuuhuoneen oven — sängyt ovat tyhjät. Ei lapsiakaan näy.

— Jumala olkoon kiitetty! huudahti professori. He ovat siis kaikki Herran luona. Heidät on otettu pois — se riemastuttaa minua. Niin, niin — hän. pastori Villmann, oli tosi-kristitty.

Tyttö tuijotti häneen poisvetäytyvänä.

— Poisotetut, toisti hän — mutta sitten olemme me jääneet! Ja minä, joka olin kääntynyt! Oi, Jumala!! Herrasväkeni on poissa, ja minä olen jäänyt yksin!

Professori tarttui hänen käteensä.

— Rakas lapsi, sanoi hän, te olette tehnyt kuin tyhmät neitoset. He luottivat toisiin. Varmaan te luotitte herrasväkenne uskoon. Meillä täytyy olla itsekohtainen usko. Antaudu nyt kokonaan Herralle, sillä vielä on aikaa. Kuka tietää, mitä vielä tulee tapahtumaan?

Sitten hän lähti.

Nyt suuntasi hän matkansa kirkkoherra Qvantén luo, hänen tähänastinen hyvä ystävänsä ja uskottunsa. Vaikk'ei hän pitänytkään pastori Villmann'ista, kävi professori toisinaan kuitenkin kuulemassa kirkkoherraa ja oli iloinnut siitä roh-

keudesta, jolla hän arvosteli muutamia kristinuskon opinkappaleita.

Hän on varmaan kotona.

Todella olikin.

— Mieheni on huoneessa, sanoi rouva itse. Ainoastaan lukkari on hänen luonaan.

Professori koputtaa ovelle.

— Sisään! kuuluu vastaus.

Kirkkoherra nousee ja ojentaa kätensä.

— Herra professori, mitä asiaa teillä? Minä olen onneton ihminen, ja koko minun elämäni on hukkaan eletty. Olen saarnannut toisille ja tullut itse hyljätyksi. Olen ollut sokea sokeain taluttaja. Tiedättekö jo yön suurista tapahtumista? Herra on ottanut omansa pois maan päältä. Ja me emme kuulu heihin. Meidät on havaittu niiksi, jotka sotivat Jumalaa vastaan. Oi, te ette voi käsittää miltä tuntuu katsella taakseen kadotettua elämää. Oi, minua raukkaa — — —

Hän vaikeni ja kätki kasvonsa käsiinsä.

— Minä ymmärrän teitä täydellisesti, herra kirkkoherra, sillä itse olen samassa asemassa. Tiede ja menestys ovat olleet meidän jumalamme — niin teidän kuin minunkin. Mutta vielä ei ole myöhäistä?

— Se on myöhäistä. Kuule, mitä hänellä on sanomista.

Samassa alkoi lukkari puhua kauhun ilme kasvoillaan.

— Kävin aamulla varhain kirkkomaalla katsomassa ovatko haudat valmiina tämänpäiväisiä hautauksia varten. Silloin näin, että monet haudat olivat avoinna. Kaatuneita hautakiviä ja ristejä on siellä täällä, ja haudat ovat tyhjinä. Näin ainakin 50 tai 60 sellaista. Sitten juoksin suoraa tänne. Vieläkin olen melkein suunniltani. Kuka koskaan ennen on kokenut tällaista?

— Tiedättekö, lukkari — Paavali kirjoittaa, että Kristuksessa kuolleet nousevat ylös ensin. Olemme saaneet kokea maailman historian ihmeellisimmän tapauksen. Mutta — me emme ole valmiita kohtaamaan Herraa. Oi, rakas kirkkoherra, kulunut yö oli minulle kauhea! Vaimoni ja tyttäreni ovat Herran luona. Poikani ja minä olemme jääneet tänne. Mutta tänä kauheana yönä otti Herra minut omakseen niinkuin katuvan ryövärin. Hän on antanut kaikki syntini anteeksi. Saman hän voi tehdä teillekin.

— Oi, herra professori, mitä meidän tulee tehdä? Auttakaa, te, meitä!

— Teidän ei tarvitse tehdä mitään. Jeesus on

tehnyt kaiken meidän puolestamme. Luottakaa täydellisesti hänen lupaukseensa: "Joka minun tyköni tulee, sitä en heitä pois."

— Oi, sitä minä en uskalla. Olen niin kauan vaeltanut väärällä tiellä — en voi löytää oikeaa tietä.

— Kyllä, sen voitte. Vielä on aikaa. Minullekin oli vielä aikaa. Olen huono opettaja, tuskin tunnen Raamatun sisältöä, ainoastaan yhtä ja toista muistan. Mutta yhden asian sanon teille: Minä, en voi auttaa teitä, mutta Herra tahtoo ja voi. Rukoilkaa sitä nyt häneltä. Tulkaa, polvistukaamme yhdessä hänen eteensä.

Rouva Qvante näki odottamattoman näyn, kun hän astui miehensä huoneeseen. Professori, kirkkoherra ja lukkari olivat polvillaan, ja kuului lämmin, sydämellinen rukous, joka oli kuin myrskyn pauhina vasten Jumalan isänsydäntä, että hän pelastaisi nämä kaksi.

Ihmetellen jäi rouva seisomaan ovelle.

V.

Kun professori Ritter lähti pappilasta, tapasi hän kotimatkalla suuria kansanjoukkoja, jotka olivat sulkea häneltä tien. Etenkin "Morgenpostenin" toimituksen edustalla parveili suuri joukko ihmisiä. Hän meni lähemmäksi ja näki, että kaikkien huomio oli kiintynyt lisälehteen, jota oli kiinnitetty sekä akkunoihin että seiniin.

Professori Ritterin ei onnistunut päästä niin lähelle, että olisi voinut nähdä viimeiset tiedot. Hän huusi kovalla äänellä:

— Te, siellä edessä — lukekaa kovalla äänellä! Mitä siellä on? Täältä ei näe mitään.

Kohta alkoivat useat lukea korkealla äänellä:

"Berlin, sunnuntaiaamuna. Weddingen'illä ja Döhnmofs'enilla rakennetaan katusulkua."

— Eläköön! huusi joku joukosta. Nyt tulee vallankumous!

— Hiljaa! huusi toinen. Lue eteenpäin!

— Hiljaa! toisti edellinen. Vallankumous tulee, ja minä olen hiljaa.

Etumainen luki:

"Sotaväki vartioi pankkihuoneustoja, joiden edustalle kokoontuu suuria kansanjoukkoja."

— Hyvä! Sen me teemme. Ja teemme varmasti!

— Te berliiniläiset, olkaa nyt hiljaa!

— Berliiniläiset ovat aina hiljaa, maalaiset!

Kuului naurua ja huutoa. Tuntui siltä, kuin ihmiset olisivat pitäneet kunnianaan saada aikaan epäjärjestystä.

Professori aikoi lähteä. Samalla unohti kansanjoukko sähkösanoman.

— Pois tieltä! huusi voimakas ääni.

— Te ajatte päällemme! sai ajuri vastaukseksi. Hän koetti turhaan päästä kansanjoukon läpi.

Autossa istui tehtailija Vonderburg kasvoiltaan kuolonkalpeana.

Professori astui hänen luokseen ja tervehti.

— Te aiotte siis pois, herra Vonderburg?

— Oi, niitä, jotka ovat liikkeellä! Kaikki on nyt maailmassa ylösalasin. Ei ole enää turvassa henki eikä omaisuus. Työmiehet tekivät lakon aamulla, kun en suostunut heidän vaatimuksiinsa. He uh-

kaavat murhalla ja tulipalolla. Nuo raukat ovat valmiita vaikka mihin.

— Hyvä, siinä on herra Vonderburg! kuului äkkiä, ja muuan mies lähestyi autoa.

— Senkin nylkyri! Aukase laukkusi! Pysähdy! huudettiin sieltä ja täältä.

Tehtailija istui vavisten autossaan.

Miesten ilmeet tulivat yhä uhkaavimmiksi nähdessään hänen pelkäävän. Muuan heistä lähestyi vaunuja ja aikoi avata oven. Mutta Ritter työnsi hänet pois.

— Mitä te oikein ajattelette? Varokaa! Menkää kotia sairaan vaimonne luo! Täällä ei teillä ole mitään tehtävää!

Mies näytti häpeävän.

— Tehkää tietä, että auto pääsee liikkeelle! Ja kansa väistyi todellakin. Auto alkoi liikkua. Vonderburg huokasi: ”Jumalalle olkoon kiitos!” Näin hän ei pitkään aikaan ollut huokaissut.

Auton mentyä alkoi kansanjoukko suukoilla professorille.

Mutta hän kulki ääneti tietään aivan kuin ei mutina olisi hänelle kuulunutkaan.

Paloasemalta alkoi kuulua merkinantoja. Kansa säikähtyi. Samassa tuli paloruisku kovalla vauhdilla.

— Missä on tulipalo?

— Säästöpankissa!

— Mitä! Säästöpankissa! Sinne mennään!

Nauraen ja laulaen lähti joukko säästöpankille päin.

Professori Ritter kulki omaa tietään. Hän kulki kuin vanhus, sillä aamuiset kokemukset ja vaikutelmat raskauttivat hänen sydäntään ja painoivat mieltään.

— Oi, Herra Jeesus, kuinka kaikki tämä päättynee? Vallankumous ja levottomuus kaikkialla. Ja kuinka äkkiä tämä puhkesikaan! Kuinka ihanaa, että te rakkaani olette siellä kotona. Oi, jos minäkin olisin siellä! Mutta tulkoon mitä hyvänsä, niin sinä, Herra Jeesus, olet kuitenkin kanssani — vai kuinka? Näitä ajatellessaan hän nosti päänsä ylös, ja kuorma putosi hänen hartioiltaan.

— Kuinka olivatkaan laulun sanat, joita Edith usein lauloi? Herra auttaa — — —. Aivan niin. Niin, sen hän tekeekin.

Ajatellessaan laulun sanoja, tuli sävelkin hänen mieleensä ja hän hyräili sitä kulkiessaan.

Pois mä huolet kaikki heitän,
Herra kantaa murehet;
Hän suo tarpeet, suopi vielä
Lahjat tuhatkertaiset.

Mik' on tarpeen, sen Hän antaa
Aina mulle kerrallaan;
Jeesus auttaa, Jeesus auttaa,
Jeesus auttaa ainiaan.

Tämä laulu huulilla ja sydämessä tuli professori kotia. Etumaisen eteisen postilaatikossa oli tavallisuuden mukaan "Morgonposten". Hän otti sen. Yksi sivu oli täynnä sähkösanomia, jotka hän äkkiä luki. Ne kertoivat lakoista, väkivalloista ja murhista.

— Mitä tämä merkitsee? kysyi hän itsekseen. Mitä tämä merkitsee?

— Professori, palohälyytys! huusi Sofia.

— Säästöpankki palaa. Kaupungilla on täydellinen epäjärjestys. Minä en tiedä, mitä tämä tarkoittaa. Katso, tässä koko sivu sähkösanomia, jotka kertovat kauheista asioista. Minun täytyy katsoa vaimoni Raamattuun, jos se voisi antaa valoa näihin asioihin.

Samassa hän meni saliin, jossa Raamattu oli. Se oli vielä auki siltä kohdalta, josta hän viimeksi luki.

Professori istuutui ja luki eteenpäin. Ensimmäisen Tessaloniakalaiskirjeen viides luku.

Hän luki hitaasti kaksi ensimmäistä jaetta.

”Mutta ajoista ja hetkistä ei teille, veljet, ole tarvis kirjoittaa; sillä itse varsin hyvin tiedätte, että Herran päivä tulee kuin varas yöllä.”

Molemmat säkeet olivat sivun alareunassa. Hänen silmänsä jäivät niihin.

— Niin, kuin varas on Herran päivä todella tullut.

Samalla hän huomasi, että Matt. 24. oli merkitty säkeiden rinnakkaiskohdaksi ja viivoitettu punasella. Sitten etsi professori Matt. 24. luvun.

Vihdoinkin hän löysi sen. Surukseen hän huomasi kuinka vähän hän tunsi Raamattua.

Heti näki hän koko luvun käsittelevän Jeesuksen takaisintuloa.

Hän luki. Kuten nälkäinen ihminen syö ahmien, niin tämä mies luki saadakseen valoa ajan kysymyksiin.

Hän hengitti syvään lukiessaan viimeisen ajan merkeistä.

Erikoisesti kiintyi hänen huomionsa 13:een säkeeseen, joka oli painettu paksuilla kirjaimilla: ”Mutta joka kestää loppuun asti, hän pelastuu.”

Hän luki säkeet uudelleen ja pysähtyi tähän: ”Sillä teidät annetaan vaivaan ja he tappavat teitä.”

Äkkiä laskeutui kuin ihmeellinen valo sanojen

yli — kirjaimet loistivat kuin kulta. Hän sulki silmänsä, mutta yhtä kirkkaana olivat sanat hänen edessään: "ja tappavat teitä".

Hetkeksi vaipui hänen päänsä. Sitten nosti hän katseensa ylös kohti kattoa ja kuiskasi: "Oi, Herra, jos tämä on minun kohtaloni, jos he tappavat minut, niin anna minulle voimaa kestämään loppuun asti! Herra, auta minua! Kaipaan kotia sinun luoksesi!"

Sitten luki hän edelleen. Hän tuli 25:een säkeeseen. "Katso, minä olen edeltäpäin sanonut sen teille."

Taas hänen täytyi kiittää ja rukoilla. Sitten hän puhui itselleen, että hänen täytyisi kertoa läsnäolevalle Vapahtajalle kaikki. Lapsellisesti ja luonnollisesti hän puhui: "Niin, Herra Jeesus, sinä olet tehnyt hyvin, kun olet edeltäpäin puhunut. Nyt voin minäkin valmistaa itseni kaikessa. Äsken olin kovin hämmästynyt ajatellessani kaikkea kauheutta, joka meitä on kohdannut. Nyt näen sinun edeltä ilmoittaneen, että voisimme valmistaa itsemme. Oi, että minäkin olisin sen aikasemmin tehnyt! Kuitenkin rakas Herra, olen iloinen, että olet löytänyt minut. Oi, Jeesus, ethän sinä jätä minua yksin? Sinä autat minua.

Lukiessaan kohtasi hän säkeitä, joita hän ei ym-

märtänyt, mutta kokonaisuudesta sai hän kuitenkin vastauksen kysymykseensä. Hän näki, että Jeesuksen tulemiseen liittyi kauheita ja mullistavia tapahtumia, että koettelemukset tulisivat niin suuriksi, että jollei aikaa lyhennettäisi, niin ei kukaan pelastuisi.

"Oi, Herra", rukoili hän, "älä anna sen minulle tulla kovin vaikeaksi! Sinä tiedät, kuinka heikko olen. Olen vastasyntynyt lapsi. Älä siis tee oloani kovin vaikeaksi. Muuten voin langeta. Oi, Herra, varjele minua ja auta minua suoriutumaan kaikesta! Minä luotan sinuun, Herra Jeesus!"

— Katso, taas muistan Edithin laulun!

Ihmeissään kuunteli Sofia, kuullessaan professorin laulavan. Sehän oli Edith-neidin lempilaulu. Ja hiljaa lauloi hän keittiössä mukana:

Sinuun turvaudun, Herra Jeesus,
Sä oot turvani ainoa vaan;
Sinuss' armotäyteys ompi
Mua hyljää et milloinkaan.

Sinuun turvaudun, Herra Jeesus
Kuninkaani ja Vapahtajan'
Sinuun turvaudun, Herra Jeesus,
Olet apuni, lohduttajan!

Professori lauloi säkeen toisensa jälkeen, ja Sofia lauloi myös.

Nuo kaksi rakasta, jotka ennen virittivät äänensä yhdessä Vapahtajansa kunniaksi, lauloivat nyt ihanassa kuorossa. Mutta Herra oli tehnyt näiden kahden jälkeenjääneen sydämen kokonaan alttiiksi elämässä ja kuolemassa.

— Tietäisipä professorinrouva tämän! ajatteli Sofia laulaessaan. Kuinka usein hän puhuikaan minulle ja pyysi naistenyhdistykseen, vaikka en koskaan mennyt. Tietäisipä Elith-neiti tämän!

Oi, että he tietäisivät? Laulu salissa ja puoliäänekäs säestys keittiössä kuuluivat aina taivaaseen asti. Ja enkelit iloitsivat näistä kahdesta uudesta laulajasta. Myöskin autuaat iloitsivat suurella riemulla.

VI.

Sunnuntaiaamu sarasti, mutta sen mukana — kuten tavallisesti — ei tullut hiljainen juhlatunnelma. Säästöpankin palo oli hämmentänyt mielet, otaksuttin, että se oli tahallinen. Kun ryhdyttiin sammutustoimiin, tapahtui monenlaisia välikohtauksia. Poliisia oli vahvistettu sotaväellä, sillä osa rahvaasta oli lukemattomia kertoja aikeissa hyökätä kassaholveille.

Sitäpaitsi oli taas tullut ikäviä sähkösanomia, jotka olivat naulattuina sanomalehtien toimitusten seinämillä. Berliinissä oli muuan anarkisti nimitetty diktaattoriksi. Sotaväki oli jakaantunut kahtia. Minä hetkenä tahansa saattoivat ne hyökätä. Suuret liikkeet oli jo ryöstetty. Poliisi oli voimaton.

Samanlaisia tietoja tuli kaikista suurimmista kaupungeista. Myöskin pikkukaupungeissa alkoi kiehua.

Kumajavat kirkon kellot kutsuivat jumalanpalvelukseen. Sanomalehdessä oli ilmoitus, että pastori Villmann saarnaa aamujumalanpalveluksessa. Ihmisiä meni kirkkoon.

Myöskin professori Ritter. Kuinka mielellään hän olisikaan ottanut poikansa mukanaan, mutta hän ei ollut saapuvilla. Kuinkahan Qvante nyt saarnaa? Ritter näet tiesi, ettei Willmann enää ollut maan päällä, ja hänen virkaveljensä oli täytettävä hänen paikkansa.

Kirkko oli aivan täynnä. Kun alkuvirttä alettiin laulaa, ei ollut enää yhtään tyhjää paikkaa. Professorin täytyi seisoa lähellä sakariston ovea. Hän huokasi, että Herra antaisi saarnaajalle rohkeutta ja vuodattaisi häneen Henkensä täyteyden. Hän tiesi, että kirkkoherra piti seurakunnan edessä tehdä täysi ja avoin tunnustus.

Alkusoitto uruilla tyynnytti suuren seurakunnan levottomuuden. Kuulijoiden joukossa oli paljon sellaisiakin, jotka tavallisesti eivät käyneet kirkossa.

Virren sävel ja sanat kuuluivat valtavana suuressa kirkossa. Myöskin pilkkaajat tempasi sen ihmeellinen voima mukaansa.

Kirkkoherra Qvante tuli sakaristosta ja astui alttarille.

Ihmiset kurottivat päätään ja kuiskasivat: "Se ei olekaan hän."

Urut asettuivat, ja pappi alkoi lukea liturgiaa. Hän oli kalman kalpea, ja ääni värisi kuin olisi vaivoin voinut hillitä sisäistä liikutustaan.

Taas soivat urut, ja seurakunta lauloi saarnavirren. Sen aikana tuli sisään uusia joukkoja. Alttarin ympärys, käytävät ja saarnatuolin portaat olivat täpötäynnä kuulijoita.

Toistamiseen tuli Qvante sakaristosta.

Näkyi selvästi, että kuulijakunta oli pettynyt, kun ei Willmann tullut saarnaamaan. Mitähän Qvante puhuisi?

Ensiksi katseli hän, kuten apua etsivä, kirkontäyteistä kuulijakuntaa. Sitten polvistui hän ja rukoili. Niin hän ei tavallisesti tehnyt.

Sitten luki hän tekstin Matt. 24:stä luvusta: "Sillä niinkuin oli Noan päivinä, niin on Ihmisen Pojan tulemuksessa oleva. Sillä niinkuin ihmiset olivat niinä päivinä ennen vedenpaisumista: söivät ja joivat, naivat ja nauttivat siihen päivään asti jona Noa meni arkkiin, eivätkä tietäneet ennenkuin vedenpaisumus tuli ja vei heidät kaikki pois, niin on myös Ihmisen Pojan tulemuksessa oleva. Silloin on kaksi miestä pellolla; toinen otetaan ylös, ja toinen jätetään. Kaksi naista on jau-

hamassa käsikivillä; toinen otetaan ylös ja toinen jätetään.”

Kuolonhiljaisuus vallitsi kirkossa, kun saarnaaja, nojaten molemmilla käsillään saarnatuoliin, alkoi puhua.

— Kuulijani, näin hän alkoi, minun täytyy teidän edessänne tehdä tunnustus. Jumala tietää, kuinka vaikeaa se on minulle, mutta sen täytyy kuitenkin tapahtua. Vuodet, jotka olen toiminut tässä seurakunnassa, olen ollut palkkapaimen enkä oikea paimen. Sen sijaan, että olisin alistunut Jumalan sanaan, olen sitä järjelläni ja tieteellä mestaroinut. Olen saarnannut teille ja itse tullut hyljätyksi. Mutta nyt on Herra suuressa armossaan avannut silmäni. Hän on myös vastaanottanut minut, kun käännyin hänen puoleensa. Siitä, jota aina olen pitänyt mielikuvituksena ja kiihkoiluna ja jota olen ivannut, voin nyt oman kokemukseni mukaan todistaa: minä olen kääntynyt.

— Te tiedätte minkälainen olin. Kaikki saarnani ovat olleet ilman voimaa, sillä Jeesuksen, ristiinaulitun ja ylösnousseen luo en ole teitä johtanut. Etsin itselleni kunniaa ja tannustusta, mutta Herra ei voittanut minun kauttani mitään. Yhdellekään sielulle en ole ollut siunaukseksi, mutta

pahennukseksi monelle. Pyydän täten jokaiselta, jota vastaan olen tehnyt syntiä, anteeksiantoa.

Hän vaikeni. Kyyneleet tukahduttivat äänen. Moni naisista itki. Kuului nyyhkytyksiä, mutta myöskin äänekästä puhetta: "Vanha akka tuolla!" "Tuollainen raukka!"

Saarnaaja sai jälleen tasapainon. Hän jatkoi:

— Rakkaat kuulijat! Me olemme kokeneet tapahtumain tapahtuman. Ajatellessamme sitä, vapisee sydämemme vieläkin. Minkä tapahtuman olemmekaan saaneet todistaa näinä päivinä! Seurakunta on kadottanut oikean paimenensa, pastori Willmann ei ole enää keskuudessamme maailmassa. Herra on ottanut uskollisen palvelijansa luokseen; ottamalla hänet pois on hän itse antanut hänestä todistuksen, että hän oli Jumalalle mieluinen. Ja ne monet, joille hän näytti tien iankaikkiseen elämään, ovat saaneet osan hänen kanssaan. Useat seurakuntalaisistamme eivät ole enää täällä alhaalla. Herra on ottanut heidät pois. Mutta me olemme jääneet. Meitä ei ole katsottu arvollisiksi seisomaan Ihmisen Pojan edessä. Mitä moneen teistä tulee, on syy minun. Olen tuudittanut teitä väärään rauhaan, olen huutanut: Rauha, rauha, ei hätää mitään! Ja nyt olen jäänyt tänne, ja teidän verenne tulee minun päälleni.

Taas täytyi saarnaajan pysähtyä. Hän oli puhunut hitaasti kuin jokainen sana olisi vaivoin tullut esille. Itku ja nyyhkytykset olivat voittaneet, nyt iki moni mieskin. Professori Ritter tunsi kyyneleen valuvan parralle.

Mutta myöskin iva ja pilkka kävi kuuluvammaksi. Kuului joukosta sanat:

— Miksi et ole sitä ennemmin sanonut.

Suntio riensi puhujaa tyynnyttämään.

— Minä en ole vaiti, huusi juopunut. Kun mustatakkinen tuolla saa puhua, niin täytyy minunkin saada. Samat oikeudet kaikille!

Muutamat asettuivat lukkarin puolelle, toiset liittyivät häiritsijään.

— Olemme tulleet kuulemaan Willmania. Hänen täytyy saarnata!

Ääni veti jokaisen huomion. Kuitenkin onnistuttiin saada juopunut vaikenemaan.

Pappi saattoi jatkaa.

— Ystäväni, aika, jossa elämme on äärimmäisen vakava. Vielä on armonaika, mutta on myös viimeinen mahdollisuus etsiä Jumalan armoa. Rientäkää ja pelastakaa sielunne! Tehkää parannus ja kääntykää, että syntinne — — —.

Ilkeä nauru keskeytti hänet:

— Ja te tällaista puhutte!

Professori Ritter katsoi taakseen. Se oli hänen poikansa ääni. Hänkin oli tullut kirkkoon!

Qvante vastasi:

— Niin, minä sanon sen. Valitan, sen tietää Jumala, että kuluneina aikoina olen eksyttänyt teitä, mutta tästä hetkestä on toisin. Vaadin teitä: Tulkaa Vapahtajan luo — tulkaa jo tänään!

— Se ei käy päinsä, vastasi nuori Ritter. Olemme tähän asti pitäneet teitä järkevänä ihmisenä — — —.

— Hiljaa siellä ylhäällä! huudettiin alhaalta lehterille.

— Hän on oikeassa! Antakaa hänen puhua! Sama oikeus kaikille!

Ritter jatkoi:

— Nyt näemme, että poisottaminen on vaikuttanut teihinkin.

— Hyvä! huusivat jotkut.

— Hiljaa, hiljaa! kehoittivat toiset.

— Ystäväni, alkoi taas saarnaaja.

— Me emme ole teidän ystäviänne. Me luovumme siitä kunniasta! vastasi Ritter.

Nyt syntyi kauhea hämminki. Naiset huusivat. Monet alkoivat tunkeutua ulos, kun taas toiset ryntäsivät sisään nähdäkseen ja kuullakseen paremmin.

Qvante heilautti kättään urkuparvekkeelle, mutta urkuri ei ymmärtänyt.

Suuret hikikarpalot nousivat saarnaajan otsalle. Sitten alkoi hän laulaa. Pannen liikkeelle kaikki voimansa aloitti hän virren: "Suuri Jumala, sinua me kiitämme."

Aluksi lauloivat vain muutamat, mutta sitten yhä useammat, ja kolmannessa säkeistössä tulivat urutkin mukaan.

Professori Ritter ei laulanut. Käsi oli hänellä silmien edessä. Hän rukoili. Hän rukoili, että Jumala estäisi hänen poikansa sanomasta enää sanaakaan ja häiritsemästä jumalanpalvelusta.

Virsi loppui. Oli hiljaista. Herran henki vangitsi vastustajat.

Saarnaaja kiitti sydämessään Jumalaa pimeyden valtojen yli saadusta voitosta. Julkeimmin kuin koskaan ennen ne olivat tunkeutuneet pyhäkköön.

— Jeesus vertaa tekstissämme viimeistä aikaa Noan päiviin. Ja se on sopiva kuva. Kuinka uskollisesti ja väsymättömästi varoittikaan Noa heitä. Kuitenkin he kieltäytyivät menemästä arkkiin. He pitivät häntä pilkkanaan.

— Mutta onko meidän aikamme parempi? Eikö voitonhimo ja nautinnonhalu ole noussut korkeam-

malle kuin koskaan. Eletään vain maallisia varten. Monet eivät edes ajattele palkintoa iankaikkisessa elämässä. Ylhäiset ja alhaiset ovat samassa tilassa.

— Mutta kuulkaa nyt — tämä on liian kovaa! kuultiin Verner Ritterin sanovan. Lakaiskaa ensin oman kynnyksenne edus!

— Nuori mies, pyydän teitä olemaan hiljaa eikä enää keskeyttämään puhettani. Parjauksellanne osoitatte, että olen oikeassa. Onko koskaan ennen tapahtunut, että nuori mies on uskaltanut käyttäytyä täällä tuolla tavalla?

— Se ei liikuta minua, vastasi Ritter, enkä välitä vähintäkään siitä, kuinka ennen on ollut. Mutta tehän olette itse sanonut, etteivät entiset saarnanne olleet suurenkaan arvoisia. Päinvastoin — säälin teidän tämänpäiväistä saarnaanne. Jotain kunnollista olisi voinut odottaa pastori Willmann'ilta, mutta ei teiltä.

— Hän on oikeassa! huusivat monet.

— Koeta viedä ulos tuo nuori mies, sanoi Qvante puoliääneen lukkarille.

Kiljahtava ääni säikäytti seurakunnan. Joku oli heittänyt saarnatuoliin täysinäisen viinapullon. Se lensi sarnatuolin takana olevalle seinälle ja

meni tuhansiksi pirstaleiksi. Pahalta tuoksuva aine virtasi avoimelle Raamatulle.

Pullon viskaaminen oli alku pahempaan meteliin kuin mitä ensimmäinen oli. Huudettiin toisiaan vastaan. Ne, jotka puolustivat Qvantea kääntyivät rauhanhäiritsijöitä vastaan.

Kirkkoherra tunsi kuinka joku takaa tarttui papinkaapuun. Se on professori Ritter, joka puoliääneen sanoi:

— Tule — helvetti on täällä vapaudessaan.

Qvante seurasi neuvoa. Urut alkoivat soida, mutta se ei auttanut nyt. Oli kuin olisi heitetty öljyä tuleen. Mitä kovemmin ne soivat, sitä vaikeammaksi tuli tilanne.

Saavuttuaan sakaristoon purskahti kirkkoherra itkuun.

— Oi, herra professori, mitä tämä oikein on? Oletteko koskaan kokenut näin kauheaa?

— En, vastasi Ritter, mutta vieläkin vaikeampaa saamme kokea. Tämä on vain alkua. Herra on ottanut pois suolan, seurakuntansa maailmasta, ja nyt täyttää maailman mädännäisyys. Nyt alkaa aika, jota Raamatussa kutsutaan ”suureksi vaivaksi”. Herra, kirkkoherra, voitteko kuolla Jeesuksen tähden?

— Kuolla, sanotte te?

— Niin, kuolla. Mihin luulette tämän johtavan, kun rahvas joukkoina tunkeutuu pyhään paikkaan? Luuletteko, että näiden silmissä ihmishenki paljoakaan merkitsee?

— Sitä en ole vielä ajatellut.

Professori Ritter asettautui hänen eteensä.

— Eilisestä asti on ollut selvänä minulle, sanoi hän, että minun on kuoltava. Ja olen rukoillut Herralta voimaa kuolemani kautta kirkastaa häntä.

Kirkkoherra nyyhkytti.

— Eläisin niin mielelläni hyvittääkseni jotenkin sitä, minkä olen laiminlyönyt, sanoi hän hiljaa kuin itselleen.

— Se on minunkin haluni. Mutta emme me voi sitä määrätä, vaan ainoastaan Herra. Tule, niin rukoilemme yhdessä, että hän pitäisi kädestämme kiinni, sitten käyköön kuinka tahansa.

Sydämellinen huokaus ja rukous nousi Jumalan luo hiljaisesta sakaristosta samalla, kun kirkossa yhä oli rauhatonta. Sydämestä nousi rukous: ”Herra tee meidät uskollisiksi — uskollisiksi kuolemaan asti!”

VIII.

”Pöllöjen klubissa”, jolla nimellä sitä kutsuttiin, oli ääntä ja melua sunnuntai-iltapäivänä. Tiedot, jotka saapuivat sinne kaikilta tahoilta, pohdittiin perusteellisesti. Ja sitten tuli Verner Ritter ja kertoi ystävilleen mitä aamupäivällä oli tapahtunut kirkossa.

— Koomillista oli nähdä häntä, kun mies heitti viinapullon, sanoi hän. Sitä olisi teidänkin pitänyt olla näkemässä.

Jotkut ajattelivat, ettei tuosta asiasta kannattanut laskea leikkiä.

Heissä oli vielä jotakin, joka herätti kunnioitusta Jumalan huonetta kohtaan.

Mutta Ritter tulistui sisimmässään hienojen huomautusten johdosta.

— Mitä? Olisiko tämä huonoa pilaa? Olisittepa kuulleet vanhojen akkojen rääkyvän! Yleensä on Qvante aina ollut järkevä mies — nyt kääntelee

hän silmiään ja koettaa olla hurskas. Sellainen teeskentelijä! Silloin en voinut olla hiljaa. Nauroin hänelle vasten kasvoja.

Verner Ritter piti ääntä tässä joukossa. Jos eivät muutamat olleetkaan yhtä hänen kanssaan, ei heillä kuitenkaan ollut rohkeutta väittää häntä vastaan. Mieluummin he vaimennuttivat omantuntonsa äänen ja nauroivat hänen puheilleen.

Viinikin, jota juotiin, kiihoitti nuoria miehiä, ja kun Ritter lopuksi ehdotti, että he menisivät Qvanten asunnolle ja rikkoisivat akkunat, hyväksyivät kaikki "pöllöt" ehdotuksen myrskyisellä ilolla.

Koko seurue ryntäsi ulos.

Aurinko laskeutui. Sen viimeiset säteet värjäsivät talon päädyn punaseksi. Olisi ollut ihana ja rauhallinen ilta, elleivät he olisi äänekkäästi huutaen kulkeneet kadulla.

Kadut olivat täynnä ihmisiä, jotka seisoskelivat aivan kuin odottaen jotakin ihmeellistä tapahtuvaksi. Kaupunki näytti suurelta muurahaiskeolta, jonka kylkeen oli potkaistu reikä.

Keskustelevia joukkoja seisoi siellä ja täällä, ahdinkoon täysistä huvihuoneista ja kahviloista virtasi alinomaa suuria joukkoja. Laverreltiin ja laulettiin. Toiset puivat nyrkkiään ja herjasivat.

Juuri, kun nuoret miehet astuivat klubista kadulle, alkoi kiihtynyt joukko heitä herjata.

Kuului uhkauksia heti, kun he osoittivat haluavansa tunkeutua eteenpäin. Kansan intohimot olivat päässeet vapauteen — voi heitä, jotka joutuivat niiden uhriksi.

Tämän huomasi Ritter heti, ja hän toimi mielenmaltilla ja kylmäverisesti. Hän ymmärsi, että hän ja ystävänsä joutuisivat heti tappiolle, jos joukon kanssa syttyisi taistelu. Poliisin apuun ei voinut luottaa, eikä yhtään sellaista näkynytkään. Ja jos sellainen olisi ollut saapuvillakin, mitä hän olisi voinut joukolle, joka oli järjettömyyteen asti kiihtynyt?

Nämä ajatukset tulivat hänen sisimpäänsä salaman nopeudella, ja hän sanoi itsekseen: On vain yksi mahdollisuus pelastukseen — minun täytyy antaa kansan raivolle toinen suunta ja tulla itse johtajaksi.

Hän komensi ja huusi kovalla äänellä:

— Olkaa hyvä ja päästäkää meidät etenemään — me aiomme särkeä tekopyhän Qvanten talon akkunat. Joka ajattelee asiaa samoin kuin me, liittyköön meihin. Eläköön vapaus!

Kansajoukko huusi. Niin, he tahtoivat kostaa

kaikille hurskaille, jotka olivat syynä tilanteeseen. Ja ennen kaikkea Qvantelle.

Verner Ritter näytti tietä kansalle. Kuten alppijoki, joka keväisin voittaa kaikki esteet ja särkee kaikki padot, syöksyi kansa eteenpäin.

— Alas hurskaat!

Kirkkoherra oli pyytänyt professoria luokseen illalla. He tahtoivat yhdessä tutkia Raamattua, rukoilla ja saada uutta voimaa sekä uutta rohkeutta Jumalan elävästä lähteestä.

Professori Ritter säpsähti nähdessään kansanjoukon tulla vyöryvän. Hän oli jo koko lähellä pappilaa, kun tie häneltä sulkeutui.

— Mitä on tekeillä? kysyi hän äärimmäiseltä joukossa. Mitä te tahdotte?

— Aiomme käydä tervehdyksellä ulkokullatun luona, vastasi joku.

— Alas hurskaat! huusi toinen. Eläköön vapaus! huusivat kaikki.

— Mitä te haluatte? kysyi professori uudelleen.

— Tehdä Qvanten luo käynnin, jonka hän aina muistaa!

— Jumalan tähden — olkaa järkeviä! Tämän kautta teette itsenne onnettomiksi! Menkää kotia!

— Ei millään ehdolla! Pois tieltä!

Hetken seisoi professori liikkumattomana. Sitten nousi hän erään talon portaille, josta hän saattoi nähdä kadun, joka oli täynnä väkeä.

Sitten huusi hän niin kovalla äänellä, kun saattoi, hälinöivälle kansalle:

— Kuulkaa minua!

— Hiljaa! kehoitti joku joukossa. Hän haluaa puhua.

— Hyvä! huusivat toiset.

— Hiljaa, hiljaa! kuului taas.

Lopuksi oli jotensakin hiljaista, että Ritter luuli tulevansa kuulluksi.

— Minulla on jotakin sanomista teille miehet. Kuulkaa minua! Me elämme suurta ja vakavaa aikaa. Tärkeällä ajalla on myös erikoiset velvollisuudet.

— Se sopii! Hyvä!

— Kuulkaa minua! Me olemme nyt lopun ajassa. Te olette lukeneet ja kuulleet mitä maailmassa on tapahtunut — kapina Berliinissä, diktaattori ja muut kauheat asiat, jotka monessa paikassa tapahtuvat. Tiedättekö mitä tämä on?

— Rauhan aamusarastus! huusi joku.

— Eläköön vapaus! vastasivat monet.

— Ei, tämä ei ole rauhan aamusarastus. Se on

maailman iltarusko, maailman, joka on tuomittu häviöön. Maailma on kypsynyt tuomiolle. Kauheita asioita tapahtuu meidänkin kaupungissamme.

— Mitä hän oikeastaan tarkoittaa? huudettiin.

— Antakaa hänen puhua! vastasi joku.

Ritter jatkoi rauhallisesti:

— Minkälaisia olivat tapaukset, joilla tänään häpäistiin Herran huonetta. Hänen, jolla on kunnioitus pyhiä asioita kohtaan, täytyy tuomita tällaiset.

— Niin, niin, huusivat muutamat, se on kauheata!

— Alas hurskaat! kiljuivat toiset.

— Kauheata se oli, huusi Ritter. Älkää antako pettää itseänne! Vielä on aika kääntyä! Vielä on armonaika! Kohta alkaa suuri koetus, josta Raamattu puhuu. Sentähden: "Tänään, kun kuulette hänen äänensä, älkää puuduttako sydäntänne!" Kääntykää Jumalan puoleen! Tämän olen minä tehnyt, ja suuressa armossaan hän on minut vastaanottanut!

— Alas hurskaat!

— Suu kiinni!

— Oi, älkää tuhlatko armon aikaa, nyt on viimeinen aika — niin että Jumalan tuomiot käyvät nyt niinkuin Sodoman ja Gomorran yli. Tulkaa Jeesuksen luo!

Pidemmälle hän ei päässyt, sillä Jeesus-nimi sai aikaan sellaisen myrskyn kuin koko meri olisi päässyt irti. Monet puistivat hänelle kiroten nyrkkejään.

Singahti kivi, suuri katukivi, joka oli kaivettu katukäytävästä. Kovalla voimalla lentää se oveen, jonka edessä professori Ritter seisoo. Myrskyävä hyvä-huuto.

Ritter tietää mitä nyt seuraa. Hän nostaa päänsä kohti taivasta.

— Joka on uskollinen loppuun asti, hän pelastuu, kuiskasi hän. Herra Jeesus, auta minua nyt kuolemaan!

Vielä heitetään kivi. Se osuu ohimoon. Professori Ritter vajoaa portaille. Hän vuotaa verta. Hän kadottaa tajuntansa.

— Alas hurskaat! raivosi joukko.

— Qvanten luo! huudetaan.

— Eläköön vapaus!

Paksu mies, jolla on punaiset juomarinkasvot, kastoi nenäliinansa vereen, joka vuoti Ritterin

haavasta. Hän nostaa ylös verentahraaman nenäliinan.

— Näin vuotakoon jokaisen veri, joka estää vapautta! Suuresta vaivasta hän puhuu! Ja se on oleva suuri vaiva! Alas kirkot! Alas hurskaat! Alas papit! Emme tahdo enää olla orjia; emme tarvitse holhoojia! Suuri koetus — se on tunnustuksemme. Alas jokainen, joka asettautuu vastaan!

Tuhatääninen hyvä-huuto keskeytti puhujan. Hän ei saanut enää puhettansa kuuluvaksi ja kykeni sentähden vain kädellään viittomaan Qvanten taloa kohti.

Hänet ymmärrettiin.

Suuria katukiviä sinkoili talon ovea vasten. Lasipalaset putoilivat helähtäen kadulle. Sitten avautui ovi.

Silmänräpäyksen hiljaisuus. Kuka ryntää ensimmäisenä sisään?

Samassa kuului laulua ensimäisestä kerroksesta, Qvanten asunnosta. Miehiä, naisia ja lapsia lauloi yhdessä. He lauloivat:

Paratiisin onnea
Riemulauluin kiitän ma.

Elonvirtain kuohutessa
Käymme kuni unehessa,
Sinne saata Jumala!

Laulu taukosi, ja melu kadulla alkoi uudelleen. Paksu, punakasvoinen mies, joka oli puhunut suuresta vaivasta, oli ensimäinen, joka ryntäsi sisään. Ja hänen perässään tuo yltiöpäinen joukko.

MIKSI HERRA EI OLE VIELÄ TULLUT?

RAAMATUN VASTAUS

KIRJOITTI

ERNST MODERSOHN

SUOMENNOS

Ei Herra viivytä lupauksensa täyttämistä, niinkuin muutamat pitävät sitä viivyttelemisenä, vaan hän on pitkämielinen teitä kohtaan, kun ei tahdo, että kukaan hukkuu, vaan että kaikki tulevat parannukseen. 2 Piet. 3: 9.

Kun Jeesus seisoi ylimmäisen papin edessä, joka vannotti häntä sanomaan, onko hän Kristus, vastasi hän: "Sinäpä sen sanoit." Tähän hän lisäsi: "Tämän jälestä saatte nähdä Ihmisen Pojan istuvan voiman oikealla kädellä ja tulevan taivaan pilvissä."

Tässä lausui hän vakuutuksensa, että hän todella tulee takaisin. Tämä ei ollut vain epämääräinen ja epätietoinen toive, joka täytti hänet, vaan tosiasia, johon hän viittasi. Myöskin taivaan enkelit tuntevat tämän tosiasian, hänen toisen tulemisensa. Kun Jeesus oli mennyt taivaaseen, ja opetuslapset seisoivat jääneinä ja katselivat hänen jälkeensä, seisoi kaksi enkeliä heidän luonaan ja

sanoivat: "Galilean miehet, miksi seisotte ja katselette taivaalle? Tämä Jeesus, joka otettiin teiltä ylös taivaaseen, on tuleva samalla tavalla kuin näitte hänen taivaaseen menevänkin." Apt. 7: 11.

Sentähden odottivatkin ensimäiset kristityt täydellä varmuudella hänen tuloaan. Kaikkialla apostolien kirjeissä kaikuu elävää toivo, että hän tulee pian. Sekä Paavalin että toisten apostolien kirjeissä näkyy tämä varma odotus, että hän tulee pian.

Mutta — hän ei tullut! Vuosi vierähti toisensa jälkeen. Ensimäiset kristityt kuolivat. Eikä toivo hänen tulemisestaan vieläkään täyttynyt. Silloin monet tulivat levottomiksi ja kysyivät: Missä on lupaus hänen tulemisestaan? Eikö hän tulekaan? Ja muutamat hylkäsivät hänen tulemisensa toivon ja sanoivat: Hän ei tulekaan.

Meidän päivinämme kuuluu tällaisia ääniä. Niin, teoloogit ja kirjanoppineet sanovat: Jeesus erehtyi. Hän oli suuren historiallisen erehdyksen orja.

Kuinka siis asiat ovat: Tuleeko Herra jälleen — tai eikö hän tule? Ja jos hän tulee — miksi hän sitten viipyy?

Pietari antaa selvän vastauksen. Hän sanoo: Ei Herra viivytä lupauksensa täyttämistä, niinkuin muutamat pitävät sitä viivyttelemisenä, vaan hän

on pitkämielinen teitä kohtaan, kun ei tahdo, että kukaan hukkuu, vaan että kaikki tulevat parannukseen.

Kysymys: Miksi Herra viivyttää tuloaan?

Vastaus: Hän on pitkämielinen meitä kohtaan. Hän antaa maailmalle aikaa parannuksen tekoon. Hän antaa uskovalle aikaa valmistaa itsensä.

I.

Miksi Herra ei ole vielä tullut? Hän tahtoo, ettei kukaan hukkuisi.

Hän näki suuret joukot ihmisiä, jotka ilman Jumalaa elivät pakanuuden pimeydessä, synnin palveluksessa ja ylitsekäymisissä. Jos hän jo silloin olisi tullut, olisivat nämä suuret joukot joutuneet iäiseen häviöön. Ja sitten armahti hän heitä, joilta hänen tulonsa olisi ryöstänyt kääntymisen mahdollisuuden. Hän odotti. Hän oli kärsivällinen heitä kohtaan.

Ja hän ei nähnyt ainoastaan näiden sieluraukkojen hätää, jotka istuivat pimeydessä ja kuoleman laaksossa, hän näki myös, että monet heistä kaipasivat valoa ja että monet eivät enää uskoneet epäjumaliin. Hän näki kuinka monet kädet haparoiden ja uupuneina, kuitenkin toivorikkaina ja kaipaavina, kurottautuivat kohti "tuntematonta Jumalaa."

Ja niin odotti hän ja oli kärsivällinen — aina tähän päivään asti.

Sitten kulki hänen katseensa, jolta mikään ei ole salassa, yli kaikkien maiden. Ja hän näkee kuinka monen pakanan sydämestä ja pakanakansan keskuudesta nousi kaipuu vapauteen ja rauhaan, kuinka he lähettävät pyyntöjä ja rukoilevat opettajaa, joka toisi heille sanoman maailman pelastajasta. Kuinka moni hengentuuli puhaltaakaan yli suuren lähetyskentän! Runoilijan sanat toteutuvat: "Sokea kerjäläinen rukoilee valoa."

Ja samoin kuin tuolla kaukana on liikehtimistä, on myös täällä kotona. Monen sydämestä nousee tämä kysymys: Mitä minun täytyy tehdä pelastuakseni?

Herra viipyy senkin tähden, että etsivät sielut ensin saisivat vastauksen kysymykseen ja tulisivat rauhaan. Ja hän näkee toisia n.k. kristillisyydessä, joilla on hänen nimensä ja kuitenkin herjaavat ja pilkkaavat häntä; he istuvat kauniissa kirkoissa ja eivät kuitenkaan tunne häntä; toiset saarnaavat hänen nimeään ollen sittenkin kääntymättömiä.

Eivätkö tällaiset tapaukset ole lukemattomia? Kuinka tavattoman suuri onkaan nautinnon- ja huvittelunhalu, vanhoissa ja nuorissa, rikkaissa ja

köyhissä! Kuinka kauhea onkaan välinpitämättömyys ja maailmanrakkaus, penseys ja haluttomuus kuolleessa nimikristillisyydessä!

Tämän hän näkee — ja viipyy. Hän on kärsivällinen meitä kohtaan.

Hän lähettää sananjulistajia ja antaa saarnata katumusta ja kääntymistä. Hän tarjoaa syntienanteeksiantamusta ja rauhaa Jumalan kanssa. Tätä saarnataan niinkuin ei koskaan ennen. Eivät ainoastaan papit ja lähetyssaarnaajat saarnaa, vaan myöskin lukemattomat evankelistat kulkevat kaikkialla puhumassa Jeesuksesta, joka heidät lähetti. Kolportöörit ja raamatunlevittäjät tarjoavat elämän kirjaa ja samalla puhuvat hyvää sanomaa. Sunnuntaikoulujen opettajat ja yhdistysten johtajat koettavat voittaa sieluja Karitsalle. Pelastusarmeijan sotilaat levittävät kaikkialla ”Sotahuutoa” ja kehoittavat innolla tulemaan kokouksiinsa. Aina paheiden pesiin ja vankilan selleihin tunkeutuvat lähettiläiden jalat, heidän, jotka rauhaa julistavat — lyhyesti, saarnataan sopivalla ja sopimattomalla ajalla, kirkoissa ja kappeleissa, lähetystaloissa ja rukoussaleissa, työhuoneissa ja tehtaissa, rautatieasemilla ja raitiovaunuissa, niin, kaikkialla. Ja miksi?

Hän toivoo, ettei kukaan hukkuisi. Hänellä on

ihmeellinen ja taivaallinen kärsivällisyys, pitkämielisyys, rauhan ja rakkauden ajatukset meidän päiviemme langenneesta ja kapinoivasta suvusta. Siksi antaa hän saarnata, tehdä evankelioimis- ja lähetystyötä, että sana tulisi jokaisen luo, jotta he ratkaisisivat suhteensa Jeesukseen, haluavatko vastaanottaa hänet tai hyljätä.

Oi, kuinka ihmeellinen, kärsivällinen ja pitkämielinen Vapahtaja!

Rakas sielu, hän ei tahdo, että tulisit kadotetuksi, hän toivoo, että pelastuisit. Myöskin sinä! Oi, kuinka kauan onkaan hän jo toivonut voittavansa sinut! Kuinka paljon vaivaa onkaan hän tähtesi nähnyt? Hän haluaa sydämesi. Se sinun tulee antaa hänelle. Hän kolkuttaa ovellasi. Se sinun tulee avata hänelle. Etkö halua kuunnella hyvän paimenen ääntä? Etkö tahdo kääntyä hänen luokseen, kun hänen pitkämielisyytensä tarjoaa sinulle armonaikaa?

Rakas sielu — sinä viivytät Herran tuloa. Sen kautta, ettet halua kääntyä viivytät Jeesuksen tuloa. Hän ei tule vielä — hän odottaa, että antautuisit kokonaan hänelle. Hän odottaa sinua!

Näin viivytti Loot Sodoman häviötä. Jumalan ajatus oli lähettää rangaistustuomionsa syntiseen kaupunkiin. Sitten sanoi enkeli: En voi mitään

tehdä ennenkuin olet jättänyt kaupungin. Hän otti Lootia kädestä ja vei voimalla kaupungista.

Täytyykö Jumalan tehdä sinullekin väkivaltaa? Täytyykö hänen ensin tuhota maallinen onnesi, ottaa rakkaasi sinulta, lähestyä sinua koetuksilla ja kurituksella, kunnes kokonaan annat sydämesi ja elämäsi hänelle?

Oi, ystäväni, et tahtone kieltäytyä tästä? Rukoilen sinua, minä vaadin sinua, tule Vapahtajasi luo, tule jo tänään! Jeesus odottaa sinua.

II.

Minulla on vielä sananen Jumalan lapsille. Se on vakava sana.

Miksi Herra viivyttää tuloaan? Hän antaa uskovaisille aikaa valmistautumiseen. Paavali lausui oman suhteensa Jeesuksen tulemiseen. Hän toivoi, ettei olisi tarvinnut pukeutua kuolemaan, vaan saisi pukeutua uuteen ruumiiseen Jeesuksen tullessa.

Mutta miksi ei Herra tullut? Syynä viipymiseen oli kristillinen seurakunta. Mitä ikäviä asioita oli esim. Korintossa. Vaikka seurakunta olikin pieni, oli siinä kuitenkin neljä puoluetta. Yhdet olivat Paavalin, toiset Apollon, kolmannet Pietarin ja neljännet Kristuksen. Veljellisen rakkauden sijassa oli taisteluja ja puoluemielisyyttä. Törkeät synnit jäivät rankaisematta. Kuinka vakavia ja ankaria kirjeitä, täynnä kehoituksia ja varoituksia, kirjoittikaan Paavali korintolaisille!

Samoin galattalaisille. Niin, tuskin hän kirjoitti ainoatakaan kirjettä, ettei olisi ojentanut ja rangaissut.

Paranivatko asiat? Panivatko seurakunnat sydämelleen apostolin kehoitukset?

Kirkastetun Mestarimme lähetyskirje Ilmestyskirjan toisessa ja kolmannessa luvussa osoittaa, että he olivat kaukana siitä, mitä heidän olisi tullut olla. Jeesuksen täytyi vielä kerran käyttää sanaa ja antaa vakavan parannuksen huudon kuulua seurakunnissa.

Ja mitä tapahtui? Monessa seurakunnassa kuului huuto kuuroille korville. Sitten otettiin kynttiläjalka paikaltaan, ja siellä, missä ennen hallitsi risti, hallitsee nyt turkkilaisten puolikuu.

Kuinka on meidän aikanamme? Oi, neitsyeet nukkuvat. Uskovaiset eivät valvo eivätkä odota Herraa. Mitä he tekevät? He pohtivat kysymystä, kuinka tulisivat rikkaiksi. Ja vaikka eivät keinot aina olisikaan täysin rehellisiä, on se vailla merkitystä, kunhan päämäärä vaan saavutetaan. He lainaavat rahojaan korolla ja menevät oikeuteen, ellei lainaaja määräpäivänä maksa. He ahertelevat keskenään pikkuasioissa. He harjoittavat politiikkaa ja agiteerausta, he taistelevat opinkappa-

leista ja elämällään häpäisevät uskonsa. Ja tämän kautta viivyttävät Jeesuksen tuloa.

Mitä hän tahtoo? Kuinka sanoo Pietari? Hän tahtoo, että kaikki ihmiset tekisivät parannuksen. Kaikki ihmiset. Sillä tarkoitetaan myös uskovaisia. Jumalan lapsien on tehtävä parannus uneliaisuudestaan ja sisäisestä rikkinäisyydestään. Heidän tulee tehdä parannus kuolleista töistä, jotka ovat tehneet heidät maailman kaltaisiksi ja saattaneet häpäisemään Jeesuksen nimen. Heidän tulee tehdä parannus tuomitsemishalustaan ja tavoista, joilla ottavat osaa liike-elämään. Muuten Jeesuksen tuleminen viipyy. Oi, miltä näyttävätkään Jumalan seurakunnat! Kuinka paljon on suolaa, joka on kadottanut makunsa! Vanhemmat veljet tahtovat hallita toisia. He eivät suvaitse ketään rinnallaan; on nuoria, jotka ivaavat sitä, mitä vanhat tekevät, koska he itse ymmärtävät asiat paremmin. Ensin sattuu erimielisyyksiä, sitten tulee ero. Toiset kokoavat täällä, toiset tuolla. Ja maailma hymyilee tuollaisille Herran opetuslapsille. Heitä saatana ei ensinkään pelkää. Heistä ei ole mitään vahinkoa hänelle.

Sen sijaan siellä, missä on rakkaus ja hallitsee rauha, hän saa päivittäin suuria tappioita. Missä on rehellistä veljenrakkautta, siellä toinen kantaa

toisen kuormaa, siellä hänellä ei ole toiveita. Sen sijaan hän lietsoo särkeäkseen seurakunnat ja katkoakseen rakkauden siteen, joka liittää uskovaiset toisiinsa. Ja on Jumalan lapsia, jotka ovat yhtä hänen kanssaan parjaten ja taistellen toistensa kanssa sen sijaan, että valmistaisivat itsensä Jeesuksen Kristuksen päivää varten, viivyttävät he hänen tuloaan.

Oi, veljeni, kuinka sinä valmistaudut? Oletko sidottu mihinkään, joka lamauttaa sinua? Onko suhteesi johonkin veljeen sellainen, että estyt? Etkö ole väärällä tiellä? Onko rakkautesi kylmentynyt? Onko sinulla asema, kunniaa, johon Jumalan lapsi ei saa pyrkiä? Oletko sidottu lihaasi? Onko avioliittosi ja perhe-elämäsi sopusoinnussa jumalallisen järjestelmän kanssa? Oletko öin ja päivin Pyhän Hengen johdossa?

Oi, veljeni, sinä viivytät Herran tuloa! Oi, sisareni, sinä estät Kristuksen tuloa juoruillasi ja jutuillasi, panettelullasi ja tuomiollasi!

Eikö suurimmalta osalta kristittyjen tila ole tällainen? Vielä on aikaa parannukseen.

Tee parannus, veljeni! Tahdotko taipua tähän sanaan, sisareni?

Kuinka raskaalta tuntuukaan sydämessäni, kun täytyy sanoa: puolet uskovaisista ei tee parannus-

ta. Kuinka niin? Sen sanoo Jeesus vertauksessa tyhmistä ja viisaista neitseistä. Toinen puoli ei ollut valmiina; kaikki kymmenen ovat uskovia, mutta ainoastaan viisi, vain puolet, olivat valmiit menemään ylkää vastaan.

Rakas sielu, sinua on nyt varoitettu. Jumala on lähettänyt sinulle tämän pienen kirjoituksen. Vapahtajasi odottaa, että tekisit parannuksen.

Ilman pyhitystä ei kukaan saa nähdä Jumalaa. Ei riitä, että kerran käännyit. Sinun tulee vaeltaa uuden elämän voimassa. Sinun täytyy antaa valmistaa itsesi, että tulet Karitsan kaltaiseksi. Muuten et ole valmis Jeesuksen tullessa.

Anna valmistaa itsesi! On viimeinen aika. Kohta ei ole enää aikaa. Herra tulee kuten varas yöllä, äkkiarvaamatta, kun nukkuvat uskovaiset eivät odota häntä.

Vielä on hän kärsivällinen minulle. Vielä odottaa hän sinua. Mutta hänen taivaallinen kärsivällisyytensä loppuu kerran. Hänenkään kärsivällisyytensä ei kestä iankaiken.

Ja sitten? Rakas sielu, ja sitten — — —? Oi, ystäväni, käänny! Veli, pysy valmiina! Herra tulee! Katso, hän tulee!